

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

»Danica« izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za celo leto 7 kron, za pol leta 3 krone 50 vinarjev, za četrto leta 2 kroni. V tiskarni sprejemana za celo leto 6 krin, za 1/2 leta 3 krone, za 1/4 leta 1 krono 50 vin., ako bi bil petek praznik, izide »Danica« dar poprej.

Tečaj LIV.

V Ljubljani, 5. aprila 1901

List 14.

Velikonočna.

In vstal iz groba božjeslavno
Zveličar je in zmagal smrt;
strahú pobégnila je straža —
zdrobljen je pečat — grob odprt.

Zares je vstal, radujmo se!
odprl nam pot v zveličanje.
Aleluja!

Kaj zdaj ti smrt, peklenško brezdnó,
Kaj ti pomaga, kar zatrl
ti On je zanke smrtjo Svojo
in s smrtjo nam nebo odprl?

Zares je vstal, radujmo se!
odprl nam pot v zveličanje.
Aleluja!

Kam smrt si želo svoje dela,
kar umorila si Boga,
odkar Ljubezen je objela
na križu v smrti grešnika?

Zares je vstal, radujmo se!
odprl nam pot v zveličanje.
Aleluja!

Da, križ, prej znamenje sramote,
se v slavi večni zdaj blišči,
zastava naša križ — in križ nam
zastava bo do konca dni!

Zares je vstal, radujmo se!
odprl nam pot v zveličanje.
Aleluja!

Generoz Maver.

Sv. Vojteh, škof in mučenik

(23. aprila.)

Luč sv. vere je Čehom prisijala od
vzhoda in sicer po zaslugi sv. bratov Ci-
rila in Metoda. Ko se je v razcvetajoči se
državi Velikomoravski širilo krščanstvo z Vele-

grada proti vzhodu, severju in jugu, tedaj tudi
Čehi niso več mogli tavati v poganski temi. A
vera Kristova se je med Čehi širila naglo, brez
boja, tiho, ko je sv. Metod kneza Borživoja in
trideset njegovih velikašev krstil na Velegradu.

Toda žal, da se je kmalu pretrgala ta bla-
godarna in prijateljska zveza Čehov z mogočno
Velikomoravsko. Po smrti velikega svetnika Me-
toda se je vtihotapil med njegove ovce krvo-
ločni volk, izdajica Vihing. Ta je učinil, da so
bili velegrajski nadškof sv. Gorazd in drugi
učenci sv. Metoda, slovanski duhovniki kruto iz-
gnani iz dežele. Ko je l. 894. umrl velikomo-
ravski kralj Svetopolk, jela je država vsled ne-
sloge sinov in tudi vsled krivde Čehov žalostno
propadati. L. 895. sta se česka kneza Spitignev
in Vratislav prostovoljno podala pod nemško
nadvlado. S tem činom so se Čehi ločili od Mo-
ravcev. Odslej so prihajali k Čehom nemški du-
hovniki latinskega obreda, vendar je med
ljudstvom delovalo še mnogo duhov-
nikov slovanskega obreda. Velegrajska
nadškofija je po smrti sv. Metoda osirotela in
prenehala, zato so se Čehi priklopili k rezenski
škofiji (Regensburg). Velikomoravski vladar
Mojmir II. je obnovil sicer l. 899. velegrajsko
nadškofijo, toda le za kratek čas, kajti l. 906.
je Velikomorava postala plen divjih Madjarov.

Namestu nekdanje mogočne velikomoravske
države je knez Boleslav I. ustanovil močno
česko državo, ki je poleg današnje Česke obse-
gala tudi Velikomoravsko, Šlesko, Belohrvatsko,
Galicijo in nekaj današnje ruske Poljske. Bole-
slav I. je goreče skrbel za razcvit sv. vere v
svoji državi. Mislil je tudi v Pragi ustanoviti
škofijo s slovanskim obredom, da bi bili tako

praški škotje nasledniki sv. Metoda. Radi tega je poslal svojo hčer Mlado v Rim, da bi izročila papežu prošnjo za ustanovitev praške škofije. Papež Ivan XIII. bi bil rad uslišal Boleslavovo prošnjo, toda ni mu mogel ugoditi. Vpliv nemškega cesarja Otona I. je zmagal zoper slovansko škofijo, dasi je bil papež Ivan XIII. sam naklonjen Čehom. Boleslav I. je umrl l. 967., njegov sin in naslednik Boleslav II. je zopet v Rimu prosil za ustanovitev praške škofije, papež Ivan XIII. je privolil; toda le s tem pogojem, da bode v novi škofiji latinski obred, a nikoli ne slovanski.

Prvi praški škof je postal Detmar, rodom Sas, učen menih benediktinec iz Magdeburga, ki se je še doma naučil slovanskega jezika. Bil je delalen, svet in pobožen mož, ki je umrl l. 982. Na smrtni postelji se je jako bal sodbe božje, ker je prevečkrat kot škof molčal k grehom svojih vernikov. Ta potrnost pobožnega umirajočega škofa je močno vplivala na mladeniča, ki je poleg postelje kleče molil, na Slavnikovca Vojteha. Previdnost pa je tako odločila, da je bil uprav on poklican, da je po Detmaru prevzel zelo odgovorni jarem škofovski.

Vojteh je bil iz mogočnega češkega rodu Slavnikovcev. Njih gospodstvu je pripadalo skoro dve petini češke zemlje. Vojtehov oče Slavnik je vse to ogromno gospodstvo podedoval, bil je tudi v sorodstvu z nemškim cesarjem. Slovel je pa po svoji bogaboječnosti, dobrotljivosti in pravičnosti. Njegova žena Strezislava je bila hči imenitnih slovanskih starišev, plemenita in pobožna gospa, ki je živela sveto in vzorno odgojevala svoje otroke. Imela sta šest sinov poleg Vojteha: Sobehora, Spitimira, Pobraslava, Poreja, Časlava in Radima. Vojteh se je rodil na gradu Libici krog 950—953. Odlikoval se je med ostalimi brati zlasti po svoji telesni lepoti in moči. V svoji nežni mladosti je zelo zbolel, tako da je bil blizu smrti. Tu sta ga stariša vzela, nesla ga v cerkev in ga položila na oltar Matere Božje ter sta goreče prosila, da bi jima dete ozdravelo. Njuna molitev je bila uslišana. Vojteh je ozdravel, a oče je iz hvaležnosti se zaobljubil, da ga hoče vzgojiti v duhovnika. Ko je na domačem gradu Libici dovršil prve nauke, poslali so ga stariši v Magdeburg, da bi tam nadaljeval svojih nauk. Nadškof magdeburški je bil tačas sv. Adalbert, ki je bil pred nekaj leti na svojem povratku iz Rusije dalj časa gost Slavnikovcev na Libici. Adalbert je z veliko radostjo sprejel Vojteha in prav po očetovsko zanj skrbel ter

mu dal pri birni svoje ime Adalbert*). Pod tem imenom je sv. Vojteh znan vsem narodom. Vojteh se je v šoli zelo odlikoval, govoril je tri jezike, bil jako priden, ogibal se družeb in ljubil samoto, dajal rad vbogajme novce, ki so mu jih stariši pošiljali od doma. Součenec mu je bil na magdeburški šoli tudi sv. Bruno, poznejši nadškof in drugi apostol Prusom.

L. 981. se je Vojteh vrnil v domovino. V Pragi ga je posvetil škof Detmar v subdiakona. Doma je nadaljeval svoje učenje, veliko molil in se vabil v dobrih delih. Tu je bil tudi priča smrti škofa Detmara. Tožbe umirajočega škofa proti Čehom, ker niso hoteli živeti po božjih zapovedih, so pretresle mladega Vojteha tako, da je odslej silno strogo živel.

Nato je knez Boleslav II. sklical zbor svetnih in duhovskih dostojanstvenikov, da bi se posvetovali in potem izvolili novega škofa. Soglasno so imenovali prihodnjim škofom Vojteha. Vojteh se je branil, vendar se je moral slednjič udati, ker rekli so mu: „Hočeš ali nočeš, naš škof moraš biti. Ti znaš dobro kazati pot, po kateri se pride v nebesa“. Tako je bil Vojteh, prvi izmed Čehov, izvoljen za škofa. Njegovo izvolitev je narod z veliko radostjo pozdravil.

Dasi je Vojteh še tako mlad postal škof, vendar so ga dičile najlepše čednosti. Bil je odločen, goreč za čast božjo, učen, pobožen in nad vse dobrotljiv. K počitku je hodil jako pozno. navadno je molil do polnoči, spal je na goli zemlji. Zgodaj zjutraj je prihajal v cerkev sv. Vida, kjer je v zboru molil svoj brevir in potem bral sv. mašo. Vse svoje dohodke je delil na štiri enake dele; en del za cerkvene potrebe, drugi za vzdrževanje duhovnikov, tretji del je odločil revežem, četrti del pa je ohranil za lastne potrebe. Vsak dan je imel po izgledu Jezusovem pri svoji mizi dvanajst revežev, katerim je pri obedu stregel. Z veseljem je obiskaval bolnike in jetnike ter sprejemal na svojem dvoru sirote, vdove in tujce, kojih prošnje je vselej rad uslišal. Velika skrb mu je bilo vzgajanje dobrih duhov-

*) Sv. Adalbert je bil menih benediktinskega samostana sv. Maksima v Treviru, okrog l. 960. je šel na Rusko, da bi širil tam Kristovo vero, a je komaj ušel poganom. Leta 968. je postal devinski (magdeburški) nadškof. — Ker ni bilo tedaj v Pragi visokih šol, poslali so stariši Vojteha v Devin. Nadškof Adalbert, nekdanji gost Slavnikovcev, je Vojteha z veseljem sprejel. Ker še ni bil Vojteh birman, birmal ga je nadškof in mu dal birmansko ime Adalbert. Vojteh je krstno, pravo ime, Adalbert pa birmansko.

nikov, da bi bili v vinogradu Gospodovem res izgledni pastirji. O prostih urah je sam poučaval mlade duhovne. Do samega sebe jako strog je bil do vsakega drugega ljubezniv in dobrotljiv. V vsem njegovem delovanju se je javila spokornost, plemenitost in vljudnost, apostolska gorečnost za čast in slavo božjo in za izveličanje neumrljivih duš. Bil je pravi naslednik Jezusu Kristu in njegovim svetim apostolom, in ko je še živel, imenovali so ga že svetnika.

Za škofovanja sv. Vojteha se je zopet poživil med Čehi slovanski obred. Vojteh, po očetu in materi Slovan in veren sin českega naroda, kateremu je bil drugi sv. Metod, je povsod, kjer je le mogel, podpiral slovanski obred, tako da se je na mnogih krajih poleg latinskega obreda vzdrževal tudi slovanski obred. Apostolska neutrudljiva delavnost škofa Vojteha pa ni obrodila zaželenega sadu, tako da je večkrat pomislil na britke besede svojega predhodnika Detmara. — Česki narod je bil še mnogim napakam vdan. Nekateri Čehi so si jemali žene iz sorodstva, drugi so imeli celo po več žen, drugi so zopet prodajali krščanske ujetnike židom in poganom; mnogi se niso nič zmenili za cerkveni post in mnogi duhovniki niso živeli, kakor se spodobi. Ko jih je pa škof pokaral, sovražili so ga zato in delali zveze s posvetnimi mogočnjaki proti njemu. Poleg tega so se izpremenile prijateljske razmere s knezom Boleslavom II., ker se je ta zvezal s poganskimi Lutici proti katoliškim Poljakom. Vojteha je vse to silno bolelo, in se je na vso moč trudil, da bi te napake iztrebil iz svojega naroda. Toda vsi njegovi naporji so bili brezuspešni. Vse te žalostne razmere so ga napotile, da se je napravil na pot v Rim: naj tam papežu potoži svoje muke in naj mu, ako je mogoče, odvzame škofovsko breme.

Iz českega: „Církev vítězná — František Ekert“.

— k —

(Konec prihodnjič.)

Cerkve in zvonovi v dekaniji Kranj.

(Dalje.)

XVI.

Šmartin pri Kranju.

Podružnice.

Sv. Ivan Krstnik v spodnji Besnici.

Sv. Ivan Krstnik se imenuje kot cerkveni zavetnik v spodnji Besnici že leta 1456. Skoro eno stoletje pozneje je posvetil cerkev

Frančišek Kazianer 24. junija l. 1542. Mogoče, da so jo takrat prenovili. Mogoče — pravimo, kajti v onih časih se v obče niso veliko zmenili za popravo ali zidanje cerkva; bolj verjetno se nam zdi njeno posvečenje zato, ker je bila bržkone razsvečena vsled kakega dogodka. Gotsko svetišče je znamenito zaradi na stropu ohranjenih starih slik, ki predstavljajo štiri evangeliste in angelje z orodjem Kristovega trpljenja. Glavni oltar sv. Ivana Krstnika, narejen v barok-slogu l. 1697, je še dandanes dobro ohranjen, da-si ni bil nikoli prenovljen. Lesk bogatega zlatenja priča najbolje, da je rabil dotični kipar pristno blago. Skoro bi bilo škoda, ako bi se ta starina renovirala brez važnega vzroka. Na desni in levi sv. Ivana stojita sv. Luka in sv. Marko. Tudi stranska oltarja Krista na križu in sv. Josipa sta iz 17. veka, zadnji z letnico 1666. Ladija, poprej krita z ravnim lesenim stropom, je dobila l. 1843 zidan obok. — Ko so gradili ob župnikovanju Petra Maksimilijana plem. Modersheimb poleg nove šmartinske cerkve novo župnišče (1742), dala je spodnje-besniška podružnica za zidanje 300 gld.

Cerkev ni imela do l. 1755. nobenega zvonika. Mesto njega je stal na vrhu cerkve nekak stolpiček z dvema stebričema in z zasilno streho, pod katero je sameval majhen zvon. Sedanji zvonik, postavljen l. 1755, je masivna zgradba, za katero so pripeljali spodnji Besničanje 2800 vozov kamenja. V njem sta visela dva zvonova, eden iz Riserjeve livarne v Kranju, vlit krog l. 1760, eden iz Ivan Jakob Samassove, vlit 1776.

O Riserju se govori, da je svojega pomočnika zabodel zaradi tega, ker je pravil o mojstru, da rabi za zvonove slabo blago. Ta pravljica vsaj v oziru glavnega dejanja ni nič novega, ker se ne tiče samo Riserja, temveč tudi drugih zvonarjev po svetu. Vlivanje zvonov je umetnija in ne samo rokodelstvo. Zato je častno za zvonarja, ako se mu glede dobro zadetega in lepega glasu posreči vlivanje. Mojstri so jako oprezní, da ne napravijo pomočniki pri delu take napake, zlasti da ne spuste brez njihove vednosti in o nepravem času bronovine v oni prostor, kjer je pripravljena oblika za zvon. Marsikater prenašli pomočnik — tako gre pripovedka — je s svojim življenjem plačal nepokorščino, ker ga je gospodar v nepremagljivi jezi zabodel. Dandanes, ko se dela vse bolj mehanično, utegne biti stvar drugačna, zlasti v onih livarnah, ki nimajo nobene konkurence in se ne boje nobene ocene. Naše občine in naša cerkvena predstojništva n. pr. kar molčeč sprejemajo vse, kar dobe iz zvonarne, naj je dobro ali slabo.

Naj dostavimo o zgoraj omenjenem Ivan Jakob Samassovem zvonu iz l. 1776 račun, ki je ohranjen v arhivu šmartinske župnije:

Conto. Für die Filialkirchen in Unter Wesenza eine Glocke gegossen, so wieget 375 Pfundt, das Pfundt à 13 Groschen, be-

tragt 243 fl. 45 kr., Weibgeld 5 fl., Zubereitung 40 kr., Beschlag 5 fl. 06 kr., Summa 254 fl. 31 kr. Davon empfangen: Die alte Goecke, so gewogen 252 Pfundt, das Pfundt à 30 kr., betragt 126 fl. Rest Summa 128 fl. 31 kr.

Laybach den 2. Sept. 1776.

Johann Jakob Samassa,
bürgerl. Glockgiesser.

Primeri račun tega zvonarja pri podružnici Žiganja Vas kriške župnije.

Sedanji trije zvonovi spodnje-besniške cerkve tehtajo 857, 509 in 304 kg, premer jim je 120 : 97 : 81 cm. pojejo v dur-trizvoku es—g—hes. Kupili so jih od mestne župnijske cerkve sv. Jakoba v Ljubljani ter plačali kilo po 95 krajc. Z veseljem so jih obesili v zvonik 11. oktobra 1897 in ljudstvo je prav zadovoljno z njimi. Vse tri je vtil Ivan Jakob Samassa l. 1779.

Veliki s podobami: Kristovo rojstvo (jaslice), Marijino čisto spočetje, sv. Josip, sv. Jakob. S. JACOB ORA PRO NOBIS. (Sv. Jakob prosi za nas).

Srednji nosi napis: AB OMNI MALO LIBERA NOS DOMINE. (Vsega hudega reši nas Gospod). Križ, sv. Florijan, sv. Frančišek Ksav.

Mali je kakor nalašč za to cerkev, ker je posvečen njenemu zavetniku sv. Ivanu Krstniku. Poleg tega svetnika sta na zvonu tudi reliefa sv. Katarine in sv. Roka. S. JOANNES BAPTISTA ORA PRO NOBIS. (Sv. Ivan Krstnik, prosi za nas).

V vsej župniji: 9 cerkva, 3 kapele in 29 zvonov.

Župnik Josip Lavtižar.

(Dalje pride.)

Za post.

Post ne škoduje zdravju. Sv. Mavricij, Anžerski škof, je do svoje smrti živel čudovito skromno; kruh kakoršnega, so jedli ubožci, je bila njegova hrana, trda tla njegovo ležišče. O svetem postnem času je mlel sam žito, kolikor ga je potreboval za svoj kruh; in ta kruh z vodo in soljo je bila njegova slaščica. A dasi je tako strogo živel, dosegel je vendar visoko starost 90 let in bolan ni bil nikoli. Njegovo obličje je bilo ves čas kot cvetoča roža in telo vedno krepko in postavno. — Na neapoljskih višavah leži kamaldulenski samostan. Redovniki v tem samostanu molijo in molče. Hrana njihova so najbolj priproste poljske rastline. Profesor Harsen pripoveduje, da skoro noben kamaldulenec ne umrje pred 90. letom. Mnogo jih živi nad 100 let. Post torej zdravju ne škoduje.

Post podaljša življenje. Sv. Ivan puščavnik se je postu tako privadil, da je mogel samo zvečer povžiti nekaj jedi, a še takrat malo; od vednega posta je bilo njega telo suho in šibko. Njegovi lasje in njegova brada so bili tanki in redki, ker si ni privoščil svetnik skoro nobene pijače. Še kot 90letni starček ni užival kuhanih jedil. — Sv. Anton je bil star preko 90, sv. Pavel nad 100, sv. Apolonij več od 80 let, ko je umrl. — In vsi ti svetniki so se tako strogo

postili! — Pa saj Slovenci, tudi Vam ni znano, da post daljša človeško življenje in kolikrat se čuje, da ta in oni v betežnosti noče jesti. Nekoliko časa se zdravi tako; za 2, 3 dni je pa dober — če pa zdravi post, učinja potem tudi starost.

Postna postava se mora strogo izpolnovati. Četrtek zvečer pride v tirolsko gostilno tujec in tam prenoči. Petek zjutraj zahteva mesa. Krčmarica vpraša: Ali ste katoličan? — Sem. — Danes je petek. — Kaj petek! Jesti hočem mesa; še povsod sem ga dobil, ali ste samo Tirolci taki svetniki? Tudi drugi so dobri kristijani, čeprav jedo meso. — Že mogoče, odvrne krčmarica, ker smo pa na Tirolskem, moramo se pač ravnati po Tirolcih; tukaj se postna zapoved strogo izvršuje. — No, pa mi povejte, odkod to, da Bog prav Tirolce tako kaznuje, čeprav se delajo take svetnike? Po nobeni deželi ne razsaja tako hudo toča, voda in ogenj, kakor po Tirolskem. — To prihaja odtod, odvrne žena, ker Bog s šibami obiskuje tiste, katere ljubi. — Nato je tujec umolknil in ni več zahteval mesa.

Post prežene nečiste misli in želje. Redovni brat je prosil osivelega predstojnika, naj bi mu svetoval, kako bi se ubranil nečistim željam. Samostanski oče mu odgovori: V tem oziru še nisem imel nobenega boja; kajti odkar sem postal menih, nisem bil nikoli prenasičen niti kruha, niti vode, niti spanja in misel na vse to mi je odgnala vsako neredno poželenje. Če hoče cesar osvojiti si sovražno mesto, odtegne mu najprej živila in vodo; sovražniki so potem prisiljeni vsled lakote in pomanjkanja, da se udajo. Prav tako pri tebi omaga ter izgubi svojo moč slabo željevanje, če se postiš in trpiš lakoto. Kaj je tako močno, kakor lev? In vendar ga lakota prižene v kletiko ter uklone vso njegovo drznost in moč.

Kako se postijo neverniki. Abesinci se strogo postijo. Ko so se protestanški misijonarji trudili, da bi je spreobrnili, izbrali so si v ta namen prav slabo sredstvo. Ko so imeli Abesinci najstrožji post, izpostavili so misijonarji v svoji hiši sveže meso, da bi zapeljali ubožce in lačne k grehu. Toda stradajoči Abesinci so bili tako ogorčeni, da so jeli splošno zaničevati te misijonarje; rekli so, da to ne morejo biti kristijani, in ko so „misijonarji“ odšli, niso imeli med tamošnjim ljudstvom niti jednega prijatelja. Protestanški misijonarji sovražijo post, zato pa odbijajo celo Turke in pagane od sebe. — „To ljudstvo bi me kmalu umorilo z neprestanim blebetanjem o svojem postu“, pravil je n-ki Anglež, ki je potoval po Afriki. Dve mali deklici iz rodu Touarikov sta prišli k meni ter me prašali, ker nista videli še nikogar, ki bi se ne postil: „Ti, kristijan, ali se postiš?“ — „Ne; kristijani se ne postijo.“ — „Kaj ne vedo kristijani ničesar o Bogu? Kaj morajo pač biti ti Angleži (protestanti)? Ali so judje? Ali mohamedanci, ali kaj?“ In ko so nekateri, ki so bili bolj prizanesljivi, ugibali, da bi to utegnili biti kaki pokvarjeni kristijani, zavrili so jih hitro drugi: „Kristijani? Nikdar niso kristijani! Saj se ne postijo!“ — Tako sodijo Abesinci, Turki in pagani o tistih kristijanih, ki se ne postijo; dobro vedo, da je post tudi Božje čiščenje in primerno spokorno sredstvo.

Bog kaznuje sramotenje posta. Leta 1592. se je dogodila v Breslavi vesela žaloigra. Neki tamošnji

krivoverec je jedel v petek meso; a vsekako hoče, da bi povžil poleg njega sedeči kmet tudi košček mesa. Sili mu ga v usta, omasti ga okoli ust ž njim, a kmet le noče. Nato reče krivoverec: Glej, ravno ta-le košček mi bode prav dobro teknil. Pri tem zelo široko zine. A Bog se ni dal več sramotiti; sramotilec postane ni mogel več na noben način zapreti široko zevajočih ust. Ves trud zdravnikov je bil brezuspešen; odslej je moral hoditi z zevajočimi usti.

S postcem se ne bahajmo! Sv. Barbara Avrilijotska se je vedno vadila v zatajevanju. Zato je imela rada v svoji bližini kako osebo, katere vedenje ji je bilo zoperno. Njena hrana je bila tako skromna, da je odšla vselej lačna od obeda. Kar si je utrgala pri hrani, to so dobili ubožci in dobili so vselej najboljše. Sama se je dostikrat zadovoljila s koščekom kruha in kozarcem mrzle vode.

N.

Veliki petek.

I.

O vi vsi, ki mimo greste po potu, pomislite in glejte, če je kaka bolečina kakor bolečina moja.
(Žal. pes. Jer. 1. 12.)

Tisoči! Glava pri glavi, obraz pri obrazu in vseh oči se vpirajo v Sinu človekovega, v Odrešenika, ki visi na križu.

Tisoči! In raz vseh obrazov sije zlobnost in maščevanje. Veselje jim prošnje srca, ko ga vidijo, kako trpi. Veselje jih prešinja, ko ga trpinčijo oni, kojim je izkazal toliko dobrot.

Kakor nepregledno morje je bila njegova usmiljenost in kakor pesek ob morskem obrežju so bile neštete dobrote, ki jih je delil.

Na sramotilnem lesu, med dvema razbojnikoma visi, On, najčistejši, najponižnejši vseh vekov. S silo mu dere kri iz ran in telo Njegovo trepeti silnih muk in trudna glava zaman išče opore, in otožno, milostno oko zre pred seboj le režeče, le zasramujoče obraze svojih neprijateljev, — a svojih dolžnikov.

In kaj praviš ti, moja duša?

Nisva li bila midva tudi tam, ti in jaz? — Najina mlada leta, najini izgubljeni prazni dnevi, niso-li vpili na Golgati?

Pred nama so najina pregrešanja.

Nad nama, nad glavama: umirajoči Izveličar.

Svojevoljno in radi naji je umrl najin Jezus in vender se njegove zmučene roke širijo, kakor bi naju hotele objeti in pritisniti na svoje ljubezni plamenče srce.

Pojdiva, v njegov objem . . . na njegovo srce, dokler ni prepozno.

II.

Vsi, ki me vidijo, me zasnehujejo.
(1 s. 22. 8.)

Neštevilna množica izvoljenega ljudstva tu, ki je bilo prihitelo k prazniku v Jeruzalem. In vsi ti

tisoči stoje pod križem in vsaka njihova beseda je roganje, zasmeh . . .

Ugasnile so Njegove jasne oči, Njegova ušesa je napolnjevalo zasramovanje in njegova usta grenka žolč . . .

Le nekaj zvestih src, ki so v strahu bila zanj, le nekaj sožalnih pogledov, vzdihov, le nekaj vročih želja . . . sicer pa grožnje, podivjanost . . .

„V Gospoda je zaupal, naj ga reši; otme naj ga, ker ga ljubi“. (Ps. 22. 10.)

Moje misli, moje besede . . . niste li bile ve med ljudstvom?

Ve ste vpile s farizeji, tudi ve ste trgale njegovo ljubeče, potrpežljivo srce.

Tudi ve ste rezale vanj, kakor rjoveč lev . . .

In duša moja, te ni strah? . . . Ne trepečeš li v strahu? On, — ki visi na križu, On te pretehta.

III.

Mislil in mislim, in moja duša omedleva v meni.
(Žal. pes. Jer. 3. 20.)

Pojdem in raztrgam svojo grešno obleko in na glavo si potrese pepela.

V skrušenosti in v strahu bom premišljeval svoje stopinje.

In trepetanje moje duše bo kakor trepet mladega perja na brezi, kakor valovanje žitnega klasja v večernem vetru . . .

Svoje zaničevanje pokličem in pojdem v samoto. Učil se bom ponižati pred Teboj in pod nogami ljudi naj bodem prah zemlje.

Mislil sem, premišljeval sem in strah pred Teboj me je objemal.

Vender misel na Te, Odrešenik, in misel na Tvojo veliko, neskončno ljubezen mi daje upanje, da me ne zavržeš ti — Vseusmiljeni nikdar.

F. S. Pacltör.

Pod Jezusovim križem.

(Veliki petek, 5. aprila)

In so ga križali
(Mk. 15. 25.)

Poleg križa Jezusovega pa je stala njegova mati.
(Iv. 19. 25.)

Odkar solnce po ukazu vsegamogočnega Stvarnika razsvetljuje zemljo, vzhaja in zahaja nad človeškimi otroki, ni nam prineslo dneva, ki bi bil strašnejši, žalostnejši kakor je bil prvi „Veliki Petek“. Ta dan se je izvršil dogodek, dogodek tako strašen, kakor nam jedakega zgodovina ne ve povedati. Stvarnik vesoljnega sveta je bil ta dan v človeški svoji podobi, katero je nase vzel radi človeka, radi svoje stvari križan od — nje. On najsvetejši je današnji dan umrl najsramotnejše smrti kot največji hudodelnik na križu. Vsa mrtva narava se je grozila nad toliko hudobijo in se zatopila v globoko žalost; solnce je zakrilo svoje obličje, tresla se je zemlja, pokale so skale, odpirali se grobovi. Trše pa je bilo srce onih, ki so obdajali križ, kot je trdi kamen; bolj neobčutljivo kot je mrtva

narava. Niso umeli in niso občutili onega zgražanja, ki ga kaže mrtva narava. A — ne srca vseh! Poleg križa Jezusovega je stala njegova mati (Iv. 19, 25). Da, pod Jezusovim križem zagledamo njegovo mater. Oj, kakov prizor se razvija pred našimi očmi! — Jezus, Jagnje božje, visi na križu med nebom in zemljo v nam nepoznatih bolečinah, in pod križem se vije v neznosnih bolestih Marija mati. Ni je bilo na gori Tabor (Luk. 9, 28 — 36), ko je bil tu povečan Sin Božji in njen Sin. Ko so Ga cvetno nedeljo kakor kralja v velikem slavju spremljali v Jeruzalem in mu klicali: Hosana! takrat Marije ni bilo zraven, da bi se nagledala in veselila njegove časti. In zdaj — ? Poleg križa je pa stala njegova mati. Tri dolge grozne ure, ko je vladala tema po vsej zemlji, je prebila pod križem svojega sina. O kdo zamore njene bolečine v teh treh urah popisati, občutiti, razumeti. Ki ni šla v slavo za njim — pod križ za njim je stopila! O vi vsi, ki mimo greste po poti, pomislite in glejte, če je kaka bolečina, kakor je bolečina moja (Žal. 1, 12), tako zamore govoriti s trpečim Jezusom trpeča njegova mati: Vsa sem polna britkosti (Žal. 1, 20), nasisil me je z grenkostmi, upijanil me je s pelinom. (Žal. 3, 15).

Postavimo se v duhu pod Jezusov križ še mi in premišljamo trpljenje Njega in Njegove matere!

Jagnje božje, Sin božji visi na križu, pod križem pa stoji njegova mati! Jezus sam v neznosnih bolečinah, nam neumljivih bolečinah: ves život — le ena rana, ena velika bolečina. — Nima prostora, kamor bi položil svojo glavo (Luk 9, 58), ako jo položi na les posvečenega križa, povzroča mu trnje mučilne mu krone novih bolečin: da, res, Sin človekov nima, kamor bi glavo naslonil. In njegove rane na rokah in nogah, kedo jih zamore umeti! Da, on je mož bolečin; on je tisti, o katerem govori v proroškem duhu David: Prebodli so mu roke in noge — vse ude so mu prešteli (Ps. 21, 17). In na vse te bolečine se gromadi cela vrsta bolečin: zdivjana množica usti grozna bogokletja in zasramovanja. To mu žali srce, mori blago mu dušo. Če si sin božji, stopi s križa in verujemo v te, drugim si pomagal, sam sebi ne moreš, če te ima Bog rad, naj te reši, aha: zapeljivec, goljuf, lažnik, kako podiraš tempelj in ga zopet zidaš. (Mat. 27, 40 — 43, Mark. 15, 29 — 31, Luk. 23, 35 — 39). Taki zdivjani glasovi se čujejo krog križa. Da! po pravici je zamogel reči na ta žaljenja: Duša moja je žalostna do smrti. Ne najde srca, ki bi z njim čutilo. Povsod zdivjani obrazi, od nikoder pomoči. Ozira se v nebo, a nebo se je zaprlo, nebo je molčalo; izvije se mu iz bolestnih prs vzdih: Moj Bog, moj Bog, zakaj si me zapustil? (Mk. 15, 34). Da, zapuščen je Jezus, saj se pritožuje nebeškemu svojemu očetu. A ne popolnoma zapuščen! Pod Križem je stala njegova mati, njeno srce je bilo zanj kot nikedar poprej. Ona vidi, sliši vse, a pomagati ne more. Rada bi ga tolažila, rada mu lajšala, najrajši popolnoma odvezla vse trpljenje — a ne more. Bolest jo je potrla, vzela ji vse moči. Noben jezik ne more izreči, nobena pamet si misliti, kolika bolečina je napolnjevala njeno srce, ker iste bolečine, ki jih je trpel njen Sin na telesu, je trpela ona v srcu (sv. Bernard). — Z njim vred je bila mučena, na križ pribita (sv. Bonaventura), kolikor ran na telesu Jezusovem, toliko ran v srcu Marijinem (sv. Jeronim). In trpela je še zlasti, ker mu

ni mogla nič pomagati, ker mu pomagati niti ni smela. Vidi njegove rane, pa jih ne more obvezati, vidi teči njegovo kri, pa je ne more posušiti, vidi njegovo glavo od težav pripognjeno, pa je ne more podpreti svojimi rokami, vidi ga v najhujših bolečinah: a ne more ga tolažiti. Sliši ga na pomoč klicati nebo, a to se ne gane; sliši divji hrup ljudstva; sliši ga klicati v dušehi žeji: žejen sem (Iv. 19, 28), a nima druge vode zanj, kakor svojih solz. Še plapola njegova sv. duša nad njo, že se podaja v sv. nebo, a žalost Marijina se veča. Solnce nad Jeruzalemskim mestom je že zatonilo, mrak se vlega na zemljo, vsa narava se spravlja k počitku — utrujena od strahu današnjega dne. Mir in tihota vlada povsod. Le gori na Kalvariji je še življenje, pod križem sedi najboljša mati, kar jih nosi svet, s svojim najdražjim zakladom v naročju. Britke solze prelivajo njene oči, ko se ozirajo na mrtvo svoje Dete; neizmerna žalost napolnjuje njeno srce ob pogledu na te strašne rane. Marija z mrtvim Jezusom v naročju! Oh kak razloček med sedaj in nekdaj, ko ga je v nebeški radosti pestovala v svojem naročju v Betlehemu, sedaj pa ga opazuje v smrtni žalosti. Sedaj še le vidi, kako je zdelan njen sin, kako je raztepen in razmesarjen. Sedaj vidi spolnjeno prerokovanje Izaije preroka (1, 6.): Od podplatov do temena ni nič zdravega na njem. V duhu prehodi ves križev pot. Vidi ranjeno ramo, na kateri je nosil težki križ, vidi od padca ranjena kolena, vidi rane, ki jih je naredila trnjeva krona, vidi rane, ki so mu jih udolbli žebli. A kupa trpljenja ni še prazna, do dna jo mora izpiti — ločiti se mora pod križem od svojega Sina, in tako mora ostati sama na zemlji . . . O bolečine velikost, ki jo občuti v trenutku ločitve Marija! Da — njej veljajo svetopisemske besede: Komu te primerim, komu te pripodobim hči Jeruzalemska? Komu te prienačim in te potolažim, devica, hči Sijonska? Velika kakor morje je tvoja bolečina (Žal. 2, 13).

Tako smo v duhu zri moža bolečin zri ženo bolečin, katera je zamogla zapuščajoč goro žalosti vzdihniti s sv. Pavlom: S Kristom sem bila pribita na križ. (Gal. 2, 19). S kakimi čustvi pa zapuščajmo mi grozne prizore tega sv. mesta? Žalujemo z Marijo in z žalostjo lajšajmo njene bolečine, ozirajmo se danes na njo, katero napolnjuje žalost. Jokajmo z jokajočo, da se smemo veseliti z veselečo. Ker njena duša vstane iz groba žalosti s Kristom zmagovalcem pekla in smrti. Če smo z njo delili žalost pod Gospodnjim križem, delimo z njo veselje ob Gospodnjem vstajenju. Veselega srca lahko s cerkvijo kličemo Mariji: naj se z nami veseli dneva veselja, katerega je Gospod naredil (Ps. 117, 24) rekoč:

Regina coeli, laetare! Alleluja! — Veseli se nebes kraljica! Aleluja!

L. P.

Velika noč — vstajenja dan!

• To je dan, ki ga je Gospod naredil; radujmo se in veselimo se v nem! •
Ps. 117, 24.

Minil je teden trpljenja — napočil dan slave, dan zmage nad peklom in smrtjo — dan vstajenja. Angel stoji v nebeškem blesku pri odprtem grobu in

oznanja prihajajočim Gospodovo vstajenje. „Resnično, Gospod je vstal, Aleluja!“

Gospod je vstal — zahreščala so peklena vrata, zatulili pogubljeni angelji poraženi na veke, pogreznili so se na dno pekla!

Gospod je vstal — osramotil je svoje smrtne sovražnike: pismarje in farizeje, dal jim je v dokaz svojega božanstva znamenje Jona preroka.

Gospod je vstal — in pripravil vsem umrlim pravičnim neizmerno zmago — v novo odprtem raj. Gospod je vstal zmago — veličastno — povzdignil je potrta srca svojih zvestih, poklical jih v novo življenje, življenje veselja. Kolika radost za Njegovo presveto Mater! Sedaj vidi pred seboj svojega Sina veličastnega zmagalca smrti; Njega, katerega je še pred nekaj dnevi videla v skrajnem zasramovanju in neizmernem trpljenju. Koliko veselje za Njegove apostole in učence, ko vidijo svojega božjega Učenika v takem veličastvu! Obupanega srca so tavalj okoli, kakor ovce brez pastirja, ko je bil Gospod zasramovan in trpinčen. A sedaj se zopet zbirajo skupaj — pogum jim vstaja v srcih — saj je Gospod vstal v veličastvu. Gospod je vstal — prinesel je veselje vsem pravičnim, kakor v božični noči mir vsem, ki so bili dobre volje. — „Aleluja!“ razlega se iz odprtega groba Izveličarjevega: nebeskemu Očetu v slavo, pravičnim v veselje, krivičnim v sramoto in obsodbo, satanu v večno pogubo!

In oni zmago — „Aleluja“ — še sedaj ni potihnil. Od onega srečnega dne je odmeval skozi vsa stoletja, po vsem krščanskem svetu odmeva zopet letos. Odmeval bo vse veke do konca sveta. Ko pa utihne na tem svetu, svetoslavno zadoni vso neskončno večnost v nebesih.

Gospod obhaja vsako leto svoje zmago — vstajenje v svoji sv. Cerkvi. In danes je odložila svoja žalna oblačila in oznanja veličastna in sijajna svojega ženina vstajenje. „Resnično, Gospod je vstal, Aleluja!“ In Gospod gre ponižen v skromni podobi kruha na ulice in trge v slavnostnih procesijah in blagoslavlja vse: staro in mlado, ki je dobre volje. To je zmago — to slovesnovanje — brez sence žalosti čisto veselje! — Gospod ljubi in blagoslavlja vse. Kaj so Vaša zmago — proti Gospodovemu zmago — odgovorite vi posvetni zmagalci! Nad kom ste slavili zmago vi, posvetni mogočniki: slavni rimski cesarji, in koliko ste jih osrečili? Zmagali ste uboge zemljane, ukovali jih v verige sužnosti in solzile so se te bedne množice, med tem ko ste se vozili vi v blesku na zlatih vozovih. Vaša zmaga je rosila bridke solze, trpko sužnost; v krvavem sijaju žari vaša slava. — A Gospod? On je zmagal smrt in satana. Njegova zmaga je prinesla nam vsem neizmerno srčnega veselja, rešila nas satanove sužnosti in postavila v svobodo božjih otrok, otela nas večne smrti in odredila za dediče večnega življenja. Vse krščanske trume preveva rajsko veselje, ki ni doma na plesiščih, ampak samo v čistih. Gospodu udanih srcih.

Razpadli so vsi slavoloki posvetnih zmagalcev, le nekaj jih še stoji v razvalinah. Te razvaline pričajo o minljivosti posvetne slave in mogočnosti. Kmalu pa razpade zadnji kamen v prah in z njim spominj na nekdanje slavne zmagalce. A sveti križ — zmago — znamenje Gospodovo — on bo do konca dni

veličastno blestel na zvonikih katoliških cerkva; vedno bo sijajen žarel v žarkih božjega solca in pričal vsemu svetu o neminljivi Gospodovi zmagi. Vsako leto bo slavil Gospod svojo zmago, osrečujoč stotine in stotine ljudi. Aleluja! se razlegne slednje leto, dokler ne pride dan sodbe. In takrat zapojó izvoljeni Aleluja! Nadaljevali bodo ta zmago — vso večnost. Pogubljenim pa isti zmago — zadoni strašno, prestrašno; obsodi jih v večno smrt, iz katere ne vstanejo vso neskončno večnost.

Kristijani! glavni namen našega življenja je: enkrat vstati k večnemu življenju. Gospod je vstal od smrti in nam s tem dal zastavo in zagotovilo, da vstanemo tudi mi! „Vemo, da on, ki je Jezusa obudil, tudi nas z Jezusom obudi.“ (II. Kor. 4, 14.) Gotovo vstanemo vsi, toda drugo je vprašanje: ali v večno življenje ali v večno pogubljenje.

A Gospod nam je tudi pokazal s svojim izgledom, kako nam je živeti, da vstanemo enkrat veličastno. „Sin človekov je moral veliko trpeti od staršev in pismarjev in velikih duhovnikov, in umorjen biti in tretji dan sopet vstati.“ (Mat. 16, 21). Da! Gospod je moral prej strašno trpeti in sramotno umreti, še-le potem je veličastno vstal iz groba Kristijani, tudi za nas ni druge poti: ni krole brez zmage, ni zmage brez boja! Ne biva nam torej drugega, nego s Kristom trpeti in bojevati se, ako hočemo enkrat z Njim tudi vstati k večnemu življenju.

Gospod je vstal iz groba s prenovljenim, s poličanim telesom. Vstanimo tudi mi iz groba pregrehe in prenovimo svoja srca, poveljajmo in okrasimo jih s čednostmi! Postrgajmo stari kvas malopridnosti in prenovimo se v čistosti in resnici: „Obhajajmo tedaj Veliko noč ne v starem kvasu, tudi ne v kvasu hudobije in malopridnosti, ampak v opresnih kruhah čistosti in resnice.“ (I. Kor. 5, 8). Hude, močne so strasti, še močnejša je milost božja, še močnejši Krist, zmagalec nad grehom; On nam podeli moči, da vstanemo k novemu, čednostnemu življenju.

Ko pa smo enkrat na pravi poti, ne krenimo nikdar več na napačno; kajti potem se je bati, da nam Gospod odtegne svojo milost: „Ako ste tedaj vstali s Kristom, iščite, kar je gori, kjer je Krist, sedeč na desnici božji; hrepenite po tistem, kar je zgoraj, ne pa po tem, kar je na zemlji.“ (Kološ. 3, 1. 2.) Moško se dvignimo iz grešnih navad in uprimo svoj pogled proti nebu: za višje smo rojeni, kakor za to grudo! To pa, kar nas dviga nad vsakdanjostjo in daje našim opravičilo nadnaravno vrednost, je dober namen; delajmo torej vse iz višjega namena: „Vse, karkoli delate z besedo ali v dejanju, vse storite v imenu Gospoda Jezusa Krista!“ (Kološ. 3, 17.)

Svet dandanašnji divja proti vsakemu, ki kot katoličan vestno izpolnjuje svoje dolžnosti. To ni nobena nova prikažen. Kristu so kričali: „Smrti je vreden, križaj ga!“ zato, ker je govoril resnico. Cerkev Gospodovo je preganjal svet od njenega početka pa do danes, in danes jo preganja še s posebno veliko besnostjo. Pa zastoj! Jezus je vstal in osramotil svoje sovražnike; Aleluja se je razlegala Gospodu v slavo, Njegovim sovražnikom v jezo in sramoto. Gospoda Jezusa niso nehali napadati in preganjati nikdar, boré se vedno proti Njemu — proti Njegovi Cerkvi. Kolikokrat so že mislili sovražniki, da so jo uničili popolnoma, takorekoč pokopali v grob, pa z no-

tili so se vselej; vstala je vedno z novo, nadnaravno življensko silo, ki ji jo daje in vliva Njen božji ženin Jezus Krist: „Glejte, jaz sem z vami do konca sveta.“ — Tudi v naših burnih časih je ž njo, ne uničijo je, zastoj besne: Križaj jo, križaj jo! Ona stoji neomahljiva in poje zmagošpeve nad svojimi sovražniki. —

Kristijan! ne daj se prestrašiti in upogniti tudi ti! Ako so Krista preganjali, kako more pravi kristijan pričakovati, da bodo njega pustili v miru? „Hlapec ni večji, kakor njegov gospod. Ako so mene preganjali, preganjali bodo tudi vas“. (Jan. 15. 20.) To so besede, ki jih je govoril sam Gospod Jezus svojim apostolom. Ako te tedaj svet zato prezira in sovraži, ker vestno izpolnjuješ svoje verske dolžnosti, ne boj se, ne odnehaj niti za las! To je gotovo znamenje, da si na pravi poti. Ako bi ti bilo treba za Gospoda tudi umreti, ne boj se; saj tudi ž Njim vstaneš k večnemu življenju: „Ako namreč ž Njim umrjemo, bomo tudi ž njim živeli; ako ž Njim trpimo, bomo tudi ž Njim kraljevali; ako Ga pa zatajimo, tudi on nas zataji“. (II. Tim. 2, 11. 12.)

Ako tedaj tako živimo, kakor hočejo spačeni ljudje, pogubljeni bomo tudi ž njimi; ako se pa damo zaradi Jezusa preganjati in zanj trpimo, vstali in kraljevali bomo tudi ž Njim zmagošlavno. Zato pa: vse z Jezusom in za Jezusa — potem so naša nebesa. Aleluja! M. Š.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostolstva.

(Spis potrdili in blagoslovili sv. Oče.)

a) Glavni namen za mesec aprilj:

Rešitev mladine.

b) Posebni nameni.

5.) **Veliki petek.** Zmaga sv. Križa nad srci in nevernim svetom. Pospeševalci molitvenega apostolstva in bratovščine Srca Jezusovega. Hudo skušani.

6.) **Velika sobota. Sv. Ksist, papež.** Poboljšanje razbrzdanih otrok. Novomašniki. Vdove in sirote.

7.) **Velika noč.** Slovani. Duhovno vstajenje k novemu milostnemu življenju. Obnovitev verskega duha v družinah. Misijoni v Afriki.

8.) **Velikonočni ponedeljek.** Veselje do molitve in do duhovnih stvari. Važne časne zadeve. Katoliške šole.

9.) **Velikonočni torek Sv. Akaolj.** Avstrijski cesar. Duhovniki in obhajanci. Odrnitev socialne demokracije.

10.) **Sv. Mehtilda.** Slovenke. Obvarovanje nedolžnosti v posvetnih nevarnostih. Dekliška društva.

11.) **Leon Veliki, papež.** Sv. oče Semenščica. Duhovniške zadeve.

N.

Listek.

Njega cesarska visokost, prevzvišeni gospod najvojvoda Evgenij, veliki gospodnik nemškemu redu, je došel iz Inomosta, kjer je sedaj komandujoči general potom Lienc-Trbiž cvetno nedeljo, 31. marcija, ob

3:25 zjutraj v Ljubljano odklonivši vsak sprejem na kolodvoru. V vagonu ostal se je pripeljal ob 7. pred križansko cesarsko zastavo okrašeno cerkev, kjer ga je sprejel v. č. oče subprior Bernard Polak s prefektom tukajšnjih redovnih gojencev, č. očetom Hugonom Lengsfeld. Koj na to mu je bral imenovani subprior sv. mašo v redovni cerkvi. Nadvojvoda-podmaršal je bival ob klečalniku, ki se mu je napravil tik pod presbiterijem pred velikim altarjem. Lepo je bilo videti to ponosito nadvojvodovo osebnost, kako je v ponižnosti klečal pred svojim Bogom, oblečen v nemškega reda viteški beli plašč, ki je odičen velikogospodnjim križem ob levi. Po maši se je pogledat podal v redovno poslopje, kjer je sprejel tudi dijaštvo tukajšnjega konventa in si potem posebno natančno ogledal redovno cerkev. Spremljali so ga ob tem nemškoredni dvorni svetnik in kancelar Mavricij žl. Weittenhiller, osebni mu adjutant in pa domača duhovščina z ljubljanskim upraviteljstvom tega reda. Po daljši tem činom sledeči konferenci je šel na obisk k prem. k. š. dr. Anton Bonaventuri, kjer je ostal pol ure, njega excelenci deželnemu predsedniku Viktor baronu Hein ter komandujočemu generalnemu majorju Rudolfu žl. Chavanne. Na južnem kolodvoru so njega cesarsko visokost povodom odhoda iz Ljubljane v poslovitev pričakovali deželni predsednik, komandujoči general ter oskrbnik ljubljanske komende notar dr. Fran Vok. Došla cesarska visokost se je ob 11:23 v jutro odpehljal na Pragarsko. Od tod v bolnišnico nemškega reda v Ormoži ob Dravi. Ob 6:14 zvečer se je s Pragarskega podal proti Mariboru, kjer je obiskal ponedeljek, 1. aprilja, le samo prem. k. š. dr. Mihaela Napotnik. Popoldan tega dne se je ob 2:56 napotil proti Dunaju, da se udeleži tam obredov velikega tedna v cesarski pridvorni cerkvi. — Tega najvodovega pohoda v Ljubljani omenjamo tudi zato, ker se je neposredno po sv. maši, ob koji je navzočeval najvojvod Evgenij, vršila tu Božija služba za mladino tukajšnje obrtne šole. Po končani sv. maši v zakristijo prišlega nadvojvoda je dostojnostno pozdravil urednik temu listu — od šolskega leta 1899/900 propovednik tej učilni. Veselilo je ces. visokost v njega ljudomilji, da more uprav njemu podana križanska cerkev ustreči mladini, koji za Božije službe po Ljubljani tako rado primanjkuje prostorov. Vodiju te šole g. Ivanu Šubic se je namreč omenjenega 1899/900tega leto posrečilo zediniti k Božiji službi moško ter žensko mladež strokovnih šol. Učnil je to popolnoma iz lastnega nagiba; ker do tega leta jej ni bilo še nikdar skupne nedeljske maše; ekshorte pa so slušali mladeniči za-se in dekleta sopet za-se v kaki za to cerkveno dejanje pač manj kot pripravi skoblji ter delalnim orodijem založeni šolski sobani. — A dvomiti se je jelo in dvomil je voditelj po tej samosvoji upeljavi sam, bode li šlo s to združitvijo spolov ob tem sv. opravi; ali pa utegne že dosti odraščeni mladini bolj v kvar nego v hasen postati ta njega odredba. A kaže se danes, da se v dobro posreči za ta slučaj, če bo nadzorstvo kos svoji težki si nalogi in pa da so nagovori kar moč premišljeni za to poslušalstvo. Znano n. pr. je, da si zavod menda še večjega vpliva do ljudstva nego je strokovna šola: t. j. že leta in leta tu v Ljubljani obstoječa moška in ženska pripravnica, še nikoli ni upala do kake skupnosti ob svoji Božiji službi.